

Resolutie van de Werkgroep Euregionale Talen 2 Versterking van de meertaligheid in de Euregio Maas-Rijn

Door het wegvallen van de Europese binnengrenzen en door de toenemende globalisering zijn de contacten tussen Europese burgers zowel op professioneel als persoonlijk vlak toegenomen. Meertalige communicatie is voor vele burgers een noodzaak van elke dag geworden.

Het beleid van de Europese Unie is erop gericht de meertaligheid van haar burgers te bevorderen en publiceerde daartoe een aantal belangrijke beleidsdocumenten. De Europese Commissie stelde in 2003 het "Actieplan 2004-2006: Het leren van talen en de taalverscheidenheid bevorderen"¹ op.

Recent heeft de Europese Commissie dit kader voor het bevorderen van meertaligheid in de Europese Unie geactualiseerd. Concrete aanbevelingen en acties kregen vorm in een mededeling van de Europese Commissie aan het Europese Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité der Regio's "Een nieuw strategisch kader voor meertaligheid"².

Meertaligheid en taaldiversiteit vormen eveneens actiepunten van de Raad van Europa. Het Comité van Ministers van de Raad van Europa formuleerde een aanbeveling over het buurtalenonderwijs in grensregio's³.

Vanwege haar samenstelling en haar geografische positie is de Euregio Maas-Rijn de plaats bij uitstek waar het leren van Duits, Frans en Nederlands bijzonder zou moeten worden ondersteund. In het kader van de grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio Maas-Rijn, stelde de Raad van de Stichting Euregio Maas-Rijn in het verleden al enkele resoluties⁴ op over het belang van een goede kennis van het Frans, Duits en Nederlands en van meertaligheid in de EMR.

Op initiatief van de Euregioraad, ontwikkelde een eerste euregionale werkgroep met onderwijsdeskundigen een "euregionale talenstrategie"⁵ om de kennis van de EMR-talen te versterken en het aanleren van deze talen vanaf een jonge leeftijd te bevorderen. Het Bestuur van de Stichting EMR keurde deze strategie goed en dit thema werd als beleidsprioriteit opgenomen in Commissie III "Jeugd, cultuur, onderwijs en euregionale identiteit". De euregionale Commissie III besloot in het najaar van 2004 een tweede werkgroep in het leven te roepen die zij mandateerde om praktische invulling te geven aan deze strategie.

In 2005 zette de Werkgroep "Euregionale Talen 2"⁶ een grootschalige enquête op die peilde naar het buurtalenonderwijs en -projecten in alle basis- en secundaire scholen in de Euregio Maas-Rijn⁷. De resultaten⁸ wijzen uit dat 20 % van de respondenten extra aandacht besteedt aan het aanleren van de buurtalen in hun onderwijsinstelling. Bovendien geeft 66 % van de respondenten van het basisonderwijs en 41 % van de respondenten van het secundair onderwijs aan dat het buurtalenonderwijs in de eigen onderwijsinstelling niet voldoende aan bod komt.

Tijdens de conferentie "Euregionale meertaligheid: een uitdaging" die de Stichting Euregio Maas-Rijn organiseerde op 30 november 2005, heeft de werkgroep "Euregionale Talen 2" vastgesteld dat er een duidelijke behoefte bestaat aan informatie over samenwerkingsmogelijkheden, partnerschappen en netwerking tussen onderwijsinstellingen in de Euregio Maas-Rijn.

¹ COM(2003) 449 def.

² COM(2005) 596 final

³ Aanbeveling REC(2005) 3

⁴ Resolutie van de Euregioraad d.d. 1998.05.12 "Onderwijs in de tweede respectievelijk derde taal in scholen van de Euregio"; Resolutie van de Euregioraad d.d. 2002.10.07 "Waarom we de taal van de burens al op jonge leeftijd moeten leren"

⁵ Euregionale talenstrategie "Is de Euregionale burger van morgen meertalig?" okt. 2003 .

⁶ De partnerregio's zijn vertegenwoordigd in de "Werkgroep Euregionale talen 2" door de heer Luk Robijns (voorzitter), de heer Willy Clijsters, mevrouw Rosella Benati, de heer Paul Palmen, de heer Georg Fehrmann, mevrouw Ruth De Sy, de heer Gérard Reynders, mevrouw Bernadette Rasquin, de heer Hans De Jong, mevrouw José Mastenbroek en mevrouw Astrid Hannes (secretaris).

⁷ Enquête over buurtaalonderwijs en taal- en ontmoetingsprojecten in scholen van de Euregio Maas-Rijn, uitgevoerd door de Werkgroep Euregionale talen 2 (sep.-okt. 2005).

⁸ De resultaten van de enquête zijn indicatief (responsgraad van 28 % voor het gehele gebied van de Euregio Maas-Rijn).

Op grond van voorgaande vaststellingen beveelt de werkgroep “Euregionale Talen 2” het Bestuur van de Stichting Euregio Maas-Rijn, alsook de bevoegde onderwijsministeries aan om binnen redelijke termijn tot de volgende maatregelen te komen:

- om een georganiseerd euregionaal netwerk te vormen om zo beter te kunnen inspelen op de behoeften inzake het aanleren van de buurtalen Nederlands, Frans en Duits
- om binnen de bestaande wettelijke kaders flexibele mogelijkheden te voorzien om het onderwijs van de EMR-talen vanaf een jonge leeftijd in te richten met voldoende lessen per week en vervolgens de continuïteit van dit onderwijs te garanderen in het secundair onderwijs
- om hiervoor in samenspraak met de bestaande Euregionale Werkgroep “Integratie en Certificering” een werkgroep met vertegenwoordigers van de bevoegde onderwijsministeries voor de vijf partnerregio’s van de Euregio Maas-Rijn op te richten om de volgende punten te onderzoeken met het oog op een overeenkomst tussen de bevoegde onderwijsministeries in de Euregio Maas-Rijn:
 - acties om ouders en leerlingen te overtuigen EMR-talen aan te leren
 - initiatieven ter versterking van de buurtalen- en cultuurkennis van huidige en toekomstige taalleerkrachten in de Euregio Maas-Rijn, in het bijzonder in de lerarenopleidingen
 - het ontwikkelen van een strategisch plan om het onderwijs van de EMR-talen Nederlands, Frans en Duits ruimer in het basis- en secundair onderwijs te integreren
 - het opzetten van pilootprojecten voor grensoverschrijdende leerkrachtenuitwisseling met een looptijd van ten minste één jaar met het oog op een structurele implementatie, de erkenning van diploma’s van pedagogische bekwaamheid en didactische vaardigheden,
 - een regeling voor de praktische, juridische en statutaire problemen van leerkrachten die - in het kader van deze grensoverschrijdende uitwisselingen, immersieprojecten of bilinguaal onderwijs - werken in een school in een anderstalige partnerregio van de Euregio Maas-Rijn
 - het ontwikkelen van nascholingscursussen voor leerkrachten met Duits, Frans of Nederlands als moedertaal met als doel taalkundige, didactische en interculturele vaardigheden aan te leren om hun moedertaal als vreemde taal te gebruiken in basis- en secundaire scholen in de Euregio Maas-Rijn
 - de oprichting van een centraal bureau met zetels in de EMR-subregio’s ter ondersteuning van de bestaande euregionale kwalificaties, van de netwerken tussen scholen en maatschappelijke partners, van uitwisselingen en stages van leerlingen en leerkrachten, en tenslotte om voor de Euregio Maas-Rijn didactisch materiaal ter beschikking te stellen en te ontsluiten en andere activiteiten te faciliteren
 - de verwezenlijking en/of uitbreiding van gratis mobiliteit van leerlingen en leerkrachten in uitwisseling door de openbare vervoermaatschappijen in de Euregio Maas-Rijn
 - andere punten die kunnen voortvloeien uit de voorgaande werkzaamheden van de werkgroep

Het uiteindelijke doel is tweevoudig. Enerzijds dienen de gemeenschappelijke aspecten van het EMR-erfgoed in de vijf partnerregio’s versterkt te worden. Anderzijds beoogt men de barrières, die voortvloeien uit de taal- en cultuurverscheidenheid binnen de Euregio Maas-Rijn, om te buigen tot troeven met het oog op de multiculturele samenleving van de toekomst door een grotere meertaligheid, meer openheid en meer begrip voor andere culturen om zo de grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen en de Euregio Maas-Rijn werkelijk te ontsluiten voor haar inwoners.